

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Епідеміології

Кафедра _____

Навчальний рік 2021 – 2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Епідеміологія та принципи доказової медицини»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент - нормативний

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 228 «Педіатрія»

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма Педіатрія

Другого (магістерського) рівня вищої освіти (обрати потрібне)

Курс 5

Силабус навчальної дисципліни
затверджено на засіданні кафедри
епідеміології

Протокол від

“27” серпня 2021 року № 23

Завідувачка кафедри

професор Т. О. Чумаченко

Схвалено методичною комісією з
проблем громадського здоров'я
ХНМУ

Протокол від

“27” серпня 2021 року № 1

Голова методичної комісії,

професор В. А. Огнев

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Завідувач кафедри епідеміології ХНМУ, д. мед. н., професор Т.О. Чумаченко,
2. Доцент кафедри епідеміології ХНМУ, к. мед. н. Л.А. Ждамарова
3. Асистент кафедри епідеміології ХНМУ В.І. Макарова.
4. Асистент кафедри епідеміології ХНМУ, М.В. Райлян

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Викладач: д. мед. н, професор, завідувачка кафедри епідеміології Чумаченко Тетяна Олександрівна

Інформація про викладача (-ів) професійні інтереси – епідеміологія, молекулярна епідеміологія, громадське здоров'я. Траєкторія професійного розвитку: закінчила Київський медичний інститут, 1983 р.; спеціальність - “Гігієна, санітарія, епідеміологія”, д. мед. н., за спеціальністю 14.02.02 - епідеміологія, тема докторської дисертації “Імуноепідеміологічний моніторинг населення в системі епідеміологічного нагляду за інфекціями, контрольованими засобами імунопрофілактики, професор (2012 р). Має диплом магістра педагогика вищої школи, кваліфікація викладач університетів та вищих навчальних закладів. Має вищу кваліфікаційну категорію за спеціальністю «епідеміологія». Регіональний тренер щодо організації проведення щеплень від гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Постійно підвищує свою кваліфікацію, в тому числі зарубіжне стажування. Активно займається науковою діяльністю, є визнаним науковцем як в ХНМУ, так і серед світової медичної спільноти. Організує та координує міжнародні наукові проєкти зі стратегії стримання розбитку антибіотикорезистентності, профілактики інфекцій, що пов'язані з наданням медичної допомоги, математичного моделювання епідемічних процесів інфекційної та неінфекційної патології людини. Постійно бере участь у роботі науково – практичних конференцій, симпозіумів, конгресів, в тому числі міжнародних, має близько 500 опублікованих наукових робіт, 12 патентів та свідоцтва на реєстрацію авторського права на твір. Співпрацює с закладами практичної охорони здоров'я та науковцями України, Молдови, Литви, Грузії, США, Національною агенцією Громадського здоров'я Швеції. Постійно удосконалює педагогічну майстерність, активно залучає здобувачів вищої освіти до наукової діяльності. На практичних заняттях створює доброзичливу, творчу атмосферу, використовує сучасні методи навчання.

Контактний телефон 067-570-80-55

Корпоративний Email to.chumachenko@knmu.edu.ua

Інформація про консультації: очні консультації: щосереді 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams

Локація – м. Харків, вул. Трінклера,12

Викладач: к. мед. н, доцент кафедри епідеміології Ждамарова Лариса Анатоліївна

Інформація про викладача (-ів) професійні інтереси – епідеміологія, молекулярна епідеміологія, мікробіологія, вірусологія, паразитологія. Траєкторія професійного розвитку: Ждамарова Лариса Анатоліївна має вищу освіту за спеціальністю “санітарія, гігієна, епідеміологія”. З 1991 року працює в ДУ «ІМІ НАМН». З 2014 року розпочала викладацьку діяльність на кафедрі епідеміології, з 2017 року займає посаду доцента кафедри епідеміологія. Кандидат медичних наук, старший науковий співробітник зі спеціальності «мікробіологія». Має «вищу» кваліфікаційну категорію зі спеціальності «Бактеріологія». Має 102 опублікованих наукових праці, з них 7 патентів. Більшість наукових праць видано в фахових виданнях. З 01. 2008 по теперішній час працює на посаді провідного наукового співробітника лабораторії профілактики краплинних інфекцій та за сумісництвом доцент кафедри епідеміології.

Контактний тел. та викладача: 0509460923,

Корпоративний E-mail la.zhdamarova@knmu.edu.ua

Інформація про консультації: очні консультації: щочетверга 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на

консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams

Локація – м. Харків, вул. Трінклера,12

Викладач Райлян Марина Володимирівна

Інформація про викладача Райлян М.В. В 2006 р. закінчила Харківський державний медичний університет за спеціальністю «Медико-профілактична справа» та здобула кваліфікацію лікаря (ХА №30112199 від 30.06.2006 р.).

Після закінчення університету була прийнята до Орджонікідзевської районної санітарно-епідеміологічної станції м. Харкова на посаду лікаря-інтерна з епідеміології для проходження інтернатури, у 2007 році переведена на посаду лікаря-епідеміолога.

В Орджонікідзевській районній СЕС працювала до 21.12.2012 р., з січня 2013 р. переведена на посаду лікаря-епідеміолога відділу епідеміологічного нагляду Харківського міського управління Головного управління Держсанепідслужби в Харківській області, з 05.12.2013 р. переведена на посаду головного спеціаліста відділу епідеміологічного нагляду Харківського міського управління Головного управління Держсанепідслужби в Харківській області, як така, що стала переможцем у конкурсі. 05.12.2013 р. прийнято присягу державного службовця, 05.02.2014 р. присвоєно 13 ранг державного службовця. В 04.05.2016 р. переведена до Харківської міської філії ДУ «Харківський обласний лабораторний центр МОЗ України» на посаду лікаря-епідеміолога відділення організації епідеміологічних досліджень. З 24.10.2016 р. працюю на посаді асистента кафедри епідеміології ХНМУ. Має першу кваліфікаційну категорію за спеціальністю «Епідеміологія» з 03.11.2016 р. №428-к.

Викладаю наступні дисципліни: «Епідеміологія», «Внутрішня медицина з епідеміологією», «Клінічна епідеміологія», «Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних станів».

В 2018 р. отримала другу вищу освіту - Диплом магістра М 18 № 113764 Національний технічний університет «ХПІ», спеціальність «Освітні, педагогічні науки» від 21.12.2018.

Постійно підвищую свою кваліфікацію. Професійні інтереси: епідеміологія, мікробіологія, інфекційні хвороби.

Контактний телефон 068-611-42-00,

Корпоративний email mv.railian@knmu.edu.ua

Інформація про консультації: очні консультації: щоп'ятниці 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams

Локація – м. Харків, вул. Трінклера,12

Викладач Макарова Вікторія Іванівна

Інформація про викладача Макарова Вікторія Іванівна, закінчила Харківський державний медичний університет в 1998 році за фахом «Лікувальна справа», проходила інтернатуру за фахом «Епідеміологія», навчалась в аспірантурі на кафедрі епідеміології ХНМУ, з 2011 року працює на посаді асистента кафедри епідеміології ХНМУ, має 1-шу кваліфікаційну категорію за фахом «Епідеміологія». Закінчила магістратуру за фахом «Публічне управління та адміністрування» в 2021 році. Тренер закладів вищої освіти щодо організації проведення щеплень від гострої респіраторної хвороби, спричиненої

коронавірусом SARS-CoV-2. Активно займається науковою діяльністю, є учасником наукових проектів з міжнародною участю, опублікувала 83 наукові роботи, має 2 патенти на корисну модель та 4 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір. Співпрацює з промисловими підприємствами з питань профілактики інфекційних захворювань та професійної патології, збереження здоров'я професійного колективу. Постійно підвищує свою кваліфікацію на перекваліфікаційних циклах, курсах тематичного удосконалення, освітніх платформах, удосконалює рівень володіння англійською мовою. Постійно удосконалює педагогічний досвід та педагогічну майстерність на майстер-класах, тренінгах, лекціях. На практичних заняттях створює доброзичливу, творчу атмосферу, використовує сучасні методи навчання.

Контактний телефон 067-75-61-614

Корпоративний Email vi.makarova@knmu.edu.ua

Інформація про консультації: очні консультації: щовівторка 15.00-17.00, ауд. кафедри епідеміології; онлайн консультації – після отримання запиту від здобувача на консультацію через корпоративну пошту, викладач надсилає запрошення на консультацію, де є дані щодо дати, часу та посилання для приєднання до онлайн конференції на платформах Google Meet або Microsoft Teams

Локація – м. Харків, вул. Трінклера,12

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Епідеміологія та принципи доказової медицини» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педіатрія», другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності «228 Педіатрія»

Опис навчальної дисципліни (анотація). Розповсюдження інфекційних хвороб в людській популяції має свої закони. Для успішної боротьби з інфекційними хворобами необхідно розуміти закономірності та механізм розвитку епідемічного процесу в людській популяції та його особливості під час надзвичайних ситуацій на основі епідеміологічного методу дослідження як основи методології наукового дослідження, оптимізації процесу діагностики, лікування та профілактики захворювань та використання принципів доказової медицини в прийнятті обґрунтованих рішень попроведенню лікувальних та профілактичних заходів. Організація та проведення профілактичної та протиепідемічної роботи в сучасних умовах покладена на сімейного лікаря, що також потребує спеціальних знань та вмінь.

В сучасних умовах в світі постійно відбуваються надзвичайні ситуації, під час яких окрім факторів самої надзвичайної ситуації, активізуються і природні та соціальні фактори епідемічного процесу, що призводить до підвищення рівня захворюваності та смертності населення, а організація і проведення своєчасних, у повному обсязі профілактичних та протиепідемічних заходів є викликом для системи охорони здоров'я населення України.

Пандемічне та/або епідемічне розповсюдження окремих інфекційних захворювань створює як додаткові ризики нараження для популяції, що призводить до підвищення рівня захворюваності, смертності, так і додаткове навантаження на систему охорони здоров'я, що впливає на рівень, якість та своєчасність надання медичної допомоги. Тому здобувачам освіти вкрай необхідні знання з епідеміології та профілактики різних груп інфекційних захворювань з урахуванням їх епідеміологічних особливостей та найефективніших засобів впливу та контролю даних інфекційних хвороб.

В сучасних умовах реформування системи охорони здоров'я України з акцентом на її профілактичній спрямованості, актуальним є боротьба з інфекційними захворюваннями та зниження летальних випадків від інфекційної патології.

Курс – 5

Конкретний семестр / навчальний рік – 9-ий або 10-ий семестр 2021 – 2022 н .р.

Обсяг дисципліни – 90 год, (3,0 кредити ЄКТС), в тому числі 10 год – лекції, 30 год – практичні заняття, 50 год – самостійна робота здобувача вищої освіти

Предметом вивчення навчальної дисципліни є епідемічний процес, тобто розповсюдження будь-яких патологічних станів (інфекційного та неінфекційного генезу) в людській популяції; епідеміологічний метод як інструмент вивчення епідемічного процесу, аналіз та прийняття обґрунтованих рішень щодо виявлених факторів нараження, які втілюються в діагностичних, лікувальних та профілактичних програмах.

Міждисциплінарні зв'язки: «Епідеміологія та принципи доказової медицини» ґрунтується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти при вивченні інших базових дисциплін – медичної біології, мікробіології, вірусології та імунології, інфекційних

хвороб, біостатистики, медицини громадського здоров'я й інтегрується з цими дисциплінами;

Пререквізити _ медична біологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, біостатистика, медицина громадського здоров'я, філософія

Постреквізити інфекційні хвороби, військова епідеміологія, медицина катастроф

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=662>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни "**Епідеміологія та принципи доказової медицини**" є формування системи базових знань з теорії механізму передачі збудників інфекційних хвороб, практичних вмінь та навичок з планування і здійснення протиепідемічних та профілактичних заходів щодо найбільш поширених та інфекційних хвороб, які мають міжнародне значення на основі епідеміологічного методу дослідження як основи методології наукового дослідження, оптимізації процесу діагностики, лікування та профілактики захворювань та використання принципів доказової медицини в прийнятті обґрунтованих рішень по проведенню лікувальних та профілактичних заходів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни "Епідеміологія та принципи доказової медицини" є:

- розкриття та з'ясування теоретичних основ епідеміології як медичної науки
- демонструвати обізнаність щодо особливостей епідемічного процесу;
- організація та проведення протиепідемічних та профілактичних заходів в осередках інфекційних захворювань;
- Засвоєння методології описово – оціночних, аналітичних, експериментальних методів дослідження;
- Формування знань та вмінь щодо побудови гіпотези про причини та умови розвитку захворювання;
- Формування знань та вмінь щодо підтвердження гіпотези про причини та умови розвитку захворювання;
- Формування знань та вмінь по оптимізації діагностики, лікування та профілактики на підґрунті клінічної епідеміології;
- Формування знань по рівнях доказовості та вміння використовувати їх у своїй професійній діяльності.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами **компетентностей**:

інтегральні: здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні спеціалізовані задачі в нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності в

мультидисциплінарному контексті на основі концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у галузі охорони здоров'я, із здатністю зрозумілого і аргументованого донесення висновків до фахівців і нефахівців, а також є основою для оригінального мислення, продовження навчання з високим ступенем автономії та проведення досліджень

загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим

ЗК2 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК4 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК5 – Здатність приймати обґрунтоване рішення ; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії

ЗК7 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК9 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

спеціальні (фахові, предметні):

ФК1 – Навички опитування

ФК8 – Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів

ФК11 – Здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та

ФК14 – Здатність до ведення медичної документації

ФК15 – Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації

ФК16 – Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта

ПРН 11 – проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

ПРН 12 – планування профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб

ПРН 13 – проведення лікувально-евакуаційних заходів

ПРН 16 – оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення

ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 19 – здатність здійснювати оцінку санітарно-гігієнічного стану навколишнього середовища з метою визначення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

активне слухання

уміння чітко висловити свою думку

здатність розуміти почуття, потреби і проблеми інших людей

уміння бути членом команди, працювати на результат

уміння висловити повагу до внеску інших осіб

сприйняття різних стилів поведінки
лідерські навички
навички впливу і переконливості
уміння визначити суть проблеми та причини її виникнення
уміння знайти відповідну інформацію і достовірні джерела
здатність сформулювати варіанти розв'язання цієї проблеми
уміння передбачити наслідки кожного варіанта для себе й інших
здатність обрати оптимальне рішення
уміння відрізнити факти від міфів, стереотипів та особистих уявлень
здатність концентруватися на досягненні мети

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин –90,0	Спеціальність: <u>228 «Педіатрія»</u> (шифр і назва) Спеціалізація: _____	Рік підготовки (курс):	
		5-й	
		Семестр	
		9/або 10-й	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи здобувача - 50	Освітній ступінь: Другий (Магістерський) ОПП «228 Педіатрія»	Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	год.
		Самостійна робота	
		50 год.	год.
Індивідуальні завдання: 0 год.			
Вид підсумковою контролю: диф. залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Епідеміологія як наука про епідемічний процес в історії епідеміології Еволюція епідеміологічних прийомів дослідження.. Предмет епідеміології.	2	вступна
2	Методи епідеміології. Види епідеміологічних досліджень, їх переваги та недоліки. Принципи доказової медицини.	2	проблемна
3	Епідемічний процес. Рушійні сили епідемічного процесу. Механізм передачі збудників інфекційних хвороб. Класифікація інфекційних хвороб.	2	тематична
4	Епідеміологічна характеристика групи інфекцій дихальних шляхів. Епідеміологічна характеристика групи кишкових інфекцій. Принципи профілактичних та протиепідемічних заходів.	2	тематична
5	Епідеміологічна характеристика інфекцій з	2	тематична

	контактним механізмом передачі (ВІЛ-інфекція, гепатит В, гепатит С). Епідеміологічна характеристика інфекцій, які пов'язані з наданням медичної допомоги. Принципи профілактичних та протиепідемічних заходів. Інфекційний контроль.		
	Всього годин	10	

2.2.2 Семінарські заняття

Не має

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Епідеміологія. Причинність в епідеміології. Сучасна структура епідеміологічного методу. Описові епідеміологічні методи дослідження. Графічне представлення даних. Формування гіпотез про причини та умови виникнення захворювань. Спостережливі епідеміологічні методи дослідження. Аналітичні методи дослідження. Статистична обробка даних, які отримані в таких дослідженнях. Поздовжні і поперечні дослідження. Експериментальні епідеміологічні дослідження.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль;
2	Клінічна епідеміологія. Доказова медицина. Принципи доказової медицини. Пошук доказової	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, відеороліки, дискусія,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий

	інформації. Джерела доказової інформації. Систематичний огляд та мета аналіз. Кокранівська співдружність.		моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проєктів,	контроль; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;
3	Вчення про епідемічний процес. Фактори епідемічного процесу. Механізм передачі збудників інфекційних хвороб. Епідемічний осередок, визначення, класифікація. Протиепідемічні та профілактичні заходи в осередках інфекційних хвороб. Дератизація. Дезінсекція. Дезінфекція та стерилізація.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія, ділова гра,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;
4	Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень. Організація та проведення специфічної профілактики. Оцінка ефективності імунопрофілактики. Термінова імунопрофілактика (правець, сказ). Рекомендовані щеплення (грип, пневмококова інфекція, менінгококова інфекція, ротавірусна інфекція, вірусний гепатит А).	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, відеороліки, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;

5	Протиєпідемічні заходи в осередках інфекцій з аерозольним механізмом передачі (COVID-19, дифтерія, кашлюк, менінгококова інфекція, кір, епідемічний паротит). Протиєпідемічні заходи в осередках інфекцій з фекально-оральним механізмом передачі (сальмонельози, черевний тиф і паратифи, гепатит А).	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, відеороліки, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;
6	Протиєпідемічні заходи в осередках інфекцій з трансмісивним механізмом передачі збудника (малярія, Лайм-бореліоз). Аналіз наукової статті. Захист індивідуальної самостійної роботи. Диференційований залік.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія, кейс-метод,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; індивідуальні завдання; Диференційований залік.
	Всього годин	30		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не має

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія, ділова гра,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;

				взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;
2	Виконання індивідуальної самостійної роботи.	10	розповідь- пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему;
3	Аналіз наукової публікації	6	розповідь- пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне); індивідуальні завдання; виступ на задану тему; ;
4	Підготовка до диференційованого заліку	4	розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дискусія,	усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
	Всього годин	50		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті (наказ ХНМУ від 21. 08. 2021 № 181)

3.1 Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (ПНД), здобувач вищої освіти виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно».

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 1 (див. нижче).

ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали.

Перерахунок середньої оцінки за ПНД, проводиться відповідно до таблиці 1, так як дисципліна завершується диференційованим заліком. Кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для допуску до диференційованого заліку від 70 до 120 балів, мінімальна позитивна оцінка на диференційованому заліку 50 балів.

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються диференційованим заліком)**

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

До складу ПНД після перерахунку середньої оцінки у багатобальну шкалу можуть також додаватися бали за виконання індивідуальних завдань, не більше 10 балів, при цьому загальна сума балів за ПНД не повинна перевищувати 120 балів.

Дисципліна завершується диференційованим заліком

Диференційований залік (ДЗ)

Диференційований залік з дисципліни - це процес, протягом якого перевіряються отримані за семестр:

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому занятті.

Допуск до диференційованого заліку визначається у балах ПНД: min - 70, max - 120 та при відсутності невідпрацьованих аудиторних занять (лекції та практичні заняття). Незадовільні оцінки здобувач може не відпрацьовувати за умови наявності мінімальної кількості балів за ПНД (70 балів). Пропуски аудиторних занять повинні бути відпрацьовані в обов'язковому порядку.

Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни є сума балів за ПНД та ДЗ у балах від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно» (табл. 3).

Методика проведення диференційованого заліку:

1. Вирішення пакету тестових завдань проводиться на останньому занятті в семестрі, перед усною відповіддю здобувача вищої освіти, та включає базові (якірні) тестові завдання у кількості не менше **30 тестів**. Критерій оцінювання – 95-100 % вірно вирішених завдань, «склав - не склав».

2. Оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами дисципліни проводиться на останньому практичному занятті в день диференційованого заліку шляхом усної відповіді. Білет для диференційованого заліку містить 3 питання – 1-е та 2-е питання для оцінки теоретичних знань з питань загальної та спеціальної епідеміології, 3-є питання – ситуаційна задача – для оцінки практичних навичок, навичок самостійної роботи та компетенції здобувача вищої освіти.

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок проводиться за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми дисципліни.

Критерії оцінювання теоретичних знань і практичних навичок (табл. 7 з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти...»).

Таблиця 7

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами, які включають теоретичну та практичну частини дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 26,7 балів; «4» - 21,7 балів; «3» - 16,7 балів.
1	26,7	21,7	16,7		
2	26,7	21,7	16,7		
3	26,7	21,7	16,7		
	80	65	50		

Таким чином, диференційований залік оцінюється безпосередньо від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни

Дисципліна «Епідеміологія та принципи доказової медицини» вивчається 1 семестр. Оцінка з дисципліни складається з балів за ПНД (120-бальну шкалу ЕСТС (табл.1)) з додаванням балів, одержаних безпосередньо на диференційованому заліку.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами диференційованого заліку - 80 балів. Мінімальна кількість балів становить 120, у тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 70 та за результатами диференційованого заліку – 50 балів.

Оцінювання індивідуальних завдань здобувач вищої освіти

На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями здобувача вищої освіти в конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (**не більше 10**). Бали за індивідуальні завдання

одноразово нараховуються здобувачу вищої освіти тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. При цьому загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

Оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти

Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час практичних занять та диференційованого заліку. Також кожен здобувач вищої освіти виконує аналіз наукової публікації та індивідуальну курсову роботу, які оцінюються за традиційною шкалою «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Оцінка за аналіз наукової статті та курсову роботу входить до ПНД.

Технологія оцінювання дисципліни

Оцінювання результатів вивчення дисципліни проводиться безпосередньо під час диференційованого заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД (включаючи бали за виконання індивідуальних завдань) та диференційованого заліку і становить $\min - 120$ до $\max - 200$. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS наведена у таблиці 3 (з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти...»).

Таблиця 3

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачу вищої освіти, які виконали програму з дисципліни у повному обсязі та склали диференційований залік.

Здобувачі вищої освіти, що не виконали вимоги навчальної програми дисципліни виставляється оцінка F_x, якщо вони були допущені до складання диференційованого заліку, але не склали його. Оцінка F виставляється здобувач вищої освіти, які не допущені до складання диференційованого заліку.

3.2. Питання до диференційованого заліку:

Розділ 1 Клінічна епідеміологія. Принципи доказової медицини:

1. Еволюція епідеміологічних прийомів дослідження.
2. Епідеміологічний метод. Сучасна структура епідеміологічного методу.
3. Формуванні «клінічної епідеміології», цілі, задачі.
4. Історія виникнення напряму «науково обґрунтована (доказова) медицина».
5. Епідеміологічний підхід до вивчення патології людини. Відмінність епідеміологічного підходу від інших специфічних наукових підходів, що застосовуються в медицині для вивчення причинно-наслідкових відносин.
6. Епідеміологічні дані.
7. Основні принципи планування епідеміологічних досліджень.
8. Види епідеміологічних даних. Збір епідеміологічних даних.

9. Стандартне визначення випадку. Класифікація. Випадок підтверджений, ймовірний і підозрілий (можливий).
10. Проблеми вибірових досліджень. Розмір вибірки. Формування вибірок. протокол епідеміологічного дослідження.
11. Статистичні показники і стандартизовані коефіцієнти, що застосовуються в епідеміологічних дослідженнях.
12. Ілюстрація епідеміологічних даних.
13. Показники центральної тенденції (мода, медіана, середня арифметична), обчислення та тлумачення розбіжності, стандартного відхилення та довірчого інтервалу.
14. Графічне подання даних - зображення проявів захворюваності. Способи ілюстрації епідеміологічних даних.
15. Таблиці, правила побудови.
16. Лінійні графіки та діаграми, їх порівняльна характеристика, область застосування.
17. Показники частоти і поширеності захворюваності.
18. Обчислення і тлумачення відношень, пропорцій, коефіцієнтів, інцидентності, превалентності, смертності, летальності.
19. Інтенсивність. Динаміка.
20. Територіальна характеристика.
21. Опис структури захворюваності та виявлення груп ризику.
22. Формування гіпотез про можливі фактори ризику. Оцінка гіпотез про причини і умови виникнення захворювань.
23. Когортні епідеміологічні дослідження. Поздовжні (ретроспективні і проспективні) дослідження. Переваги і недоліки когортних досліджень
24. Статистична обробка даних, отриманих в когортних дослідженнях. Вимірювання асоціацій (ефекту впливу). Абсолютний, відносний і атрибутивний ризик.
25. Дослідження «випадок-контроль». Етапи проведення, переваги і недоліки. Відношення шансів.
26. Джерела помилок в епідеміологічних дослідженнях і способи їх усунення.
27. Систематична помилка. Упередженість вибору. Упередження інформації. Способи контролю систематичної помилки.
28. Випадкова помилка. Види випадкової помилки. α -помилка, β -помилка. Способи усунення випадкової помилки.
29. Кофаундінг-фактор. Способи контролю чинників, що заважають.
30. Рандомізація.
31. Рестрикція.
32. Статистичне моделювання.
33. Стратифікаційний аналіз.
34. Модифікація ефекту.
35. Контрольований, неконтрольований та природній епідеміологічні експерименти. Епідеміологічні випробування. Моделювання епідемічного процесу.
36. Організація рандомізованого контрольованого дослідження.
37. Псевдорандомізація.
38. Засліплення (маскування) дослідження: сліпе, подвійне, потрійне і чверте сліпі випробування.
39. Стадії розробки та впровадження препарату.
40. Біоетичні аспекти епідеміологічних досліджень. Згода учасників.
41. Оцінка ефективності і безпеки профілактичних та лікарських препаратів.
42. Пошук доказової інформації. Бази даних. Вибір стратегії пошуку інформації. Джерела доказової інформації.
43. Систематичний огляд та огляд літератури. Мета-аналіз.
44. Кокранівська співдружність. Принципи Кокрановської співдружності.

45. Кокранівська електронна бібліотека.

Розділ 2: Загальна епідеміологія

1. Предмет і задачі епідеміології.
2. Основні етапи розвитку епідеміології (Д. Самойлович, Д.К. Заболотний, Л.В. Громашевський, В.Д. Беляков).
3. Епідемічний процес та його складові.
4. Розділи вчення про епідемічний процес.
5. Рушійні сили епідемічного процесу.
6. Особливості епідемічного процесу при антропонозах та зоонозах. Поняття про сапронози.
7. Кількісні та якісні прояви епідемічного процесу.
8. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань.
9. Осередок інфекційної хвороби. Напрями проведення епідеміологічного обстеження осередку?
10. Чим обумовлюються межі осередку інфекційної хвороби? Наведіть приклади.
11. Мета і завдання епідеміологічного обстеження осередку.
12. Як проводиться виявлення інфекційних хворих і повідомлення про них?
13. КІЗ та його функції.
14. Джерело і резервуар збудників інфекційних хвороб.
15. Хвора людина і носій та їх епідеміологічне значення.
16. Категорії носіїв збудників інфекційних хвороб.
17. Заходи щодо знезараження хворих та носіїв як джерел збудників інфекційних хвороб.
18. Епідеміологічне значення тварин (гризуни, свійські тварини тощо).
19. Поняття про дератизацію, види і методи.
20. Теорія механізму передачі збудників інфекційних хвороб Л.В Громашевського. Визначення механізму передачі, його ланки. Чинники і шляхи передачі збудників інфекційних хвороб.
21. Закони відповідності механізму передачі первинній (епідеміологічній) локалізації збудника в організмі людини.
22. Типи механізмів передачі збудників інфекційних хвороб людини.
23. Епідеміологічне значення членистоногих (комарі, мухи, кліщі, воші, блохи тощо) як переносників збудників інфекційних хвороб. Види і методи дезінсекції.
24. Визначення дезінфекції, її види і методи. Контроль якості дезінфекції.
25. Дезінфекційні камери принципи їх влаштування та призначення.
26. Стерилізація та її етапи, контроль якості.
27. Календар профілактичних щеплень України. Правові аспекти вакцинопрофілактики.
28. Складання плану проведення профілактичних щеплень.
29. Заповнення обліково-звітної документації щодо проведення щеплень.
30. Основні нормативні документи в області епідеміології.
31. Планування протиепідемічних та профілактичних заходів

Розділ 3: Спеціальна епідеміологія

1. Епідеміологічна класифікація інфекційних хвороб.
2. Епідеміологічні особливості групи кишкових інфекцій.
3. Епідеміологічні особливості групи інфекцій дихальних шляхів.
4. Епідеміологічні особливості групи кров'яних інфекцій.
5. Епідеміологічні особливості групи зовнішніх покривів.
6. Епідеміологія та профілактика ВЛІ.
7. Організація санітарної охорони території України від заносу й розповсюдження інфекцій, що мають міжнародне значення.

8. Профілактичні та протиепідемічні заходи щодо найбільш поширених захворювань.
9. COVID-19. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
10. Карантинні заходи щодо особливо небезпечних інфекційних хвороб.
11. Черевний тиф. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
12. Гепатит А. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
13. Шигельози. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
14. Холера. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
15. Поліомієліт. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
16. Грип та інші ГРЗ. Етіологічна структура, епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
17. Дифтерія. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
18. Кір. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
19. Туберкульоз. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
20. Сальмонельози. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
21. Ботулізм. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
22. Менінгококова інфекція та гнійні бактеріальні менінгіти. Етіологічна структура гнійних бактеріальних менінгітів, епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
23. Гепатит В. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
24. Гепатит С. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
25. ВІЛ-інфекція. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
26. Малярія. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
27. Чума. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
28. Кліщовий енцефаліт. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
29. Лайм-бореліоз. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.

3.3. Контрольні питання

Розділ 1 Клінічна епідеміологія. Принципи доказової медицини:

46. Еволюція епідеміологічних прийомів дослідження.
47. Епідеміологічний метод. Сучасна структура епідеміологічного методу.
48. Формуванні «клінічної епідеміології», цілі, задачі.

49. Історія виникнення напряму «науково обґрунтована (доказова) медицина».
50. Епідеміологічний підхід до вивчення патології людини. Відмінність епідеміологічного підходу від інших специфічних наукових підходів, що застосовуються в медицині для вивчення причинно-наслідкових відносин.
51. Епідеміологічні дані.
52. Основні принципи планування епідеміологічних досліджень.
53. Види епідеміологічних даних. Збір епідеміологічних даних.
54. Стандартне визначення випадку. Класифікація. Випадок підтверджений, ймовірний і підозрілий (можливий).
55. Проблеми вибірових досліджень. Розмір вибірки. Формування вибірок. протокол епідеміологічного дослідження.
56. Статистичні показники і стандартизовані коефіцієнти, що застосовуються в епідеміологічних дослідженнях.
57. Ілюстрація епідеміологічних даних.
58. Показники центральної тенденції (мода, медіана, середня арифметична), обчислення та тлумачення розбіжності, стандартного відхилення та довірчого інтервалу.
59. Графічне подання даних - зображення проявів захворюваності. Способи ілюстрації епідеміологічних даних.
60. Таблиці, правила побудови.
61. Лінійні графіки та діаграми, їх порівняльна характеристика, область застосування.
62. Показники частоти і поширеності захворюваності.
63. Обчислення і тлумачення відношень, пропорцій, коефіцієнтів, інцидентності, превалентності, смертності, летальності.
64. Інтенсивність. Динаміка.
65. Територіальна характеристика.
66. Опис структури захворюваності та виявлення груп ризику.
67. Формування гіпотез про можливі фактори ризику. Оцінка гіпотез про причини і умови виникнення захворювань.
68. Когортні епідеміологічні дослідження. Поздовжні (ретроспективні і проспективні) дослідження. Переваги і недоліки когортних досліджень
69. Статистична обробка даних, отриманих в когортних дослідженнях. Вимірювання асоціацій (ефекту впливу). Абсолютний, відносний і атрибутивний ризик.
70. Дослідження «випадок-контроль». Етапи проведення, переваги і недоліки. Відношення шансів.
71. Джерела помилок в епідеміологічних дослідженнях і способи їх усунення.
72. Систематична помилка. Упередженість вибору. Упередження інформації. Способи контролю систематичної помилки.
73. Випадкова помилка. Види випадкової помилки. α -помилка, β -помилка. Способи усунення випадкової помилки.
74. Кофаундінг-фактор. Способи контролю чинників, що заважають.
75. Рандомізація.
76. Рестрикція.
77. Статистичне моделювання.
78. Стратифікаційний аналіз.
79. Модифікація ефекту.
80. Контрольований, неконтрольований та природний епідеміологічні експерименти. Епідеміологічні випробування. Моделювання епідемічного процесу.
81. Організація рандомізованого контрольованого дослідження.
82. Псевдорандомізація.
83. Засліплення (маскування) дослідження: сліпе, подвійне, потрійне і чверте сліпі випробування.

84. Стадії розробки та впровадження препарату.
85. Біоетичні аспекти епідеміологічних досліджень. Згода учасників.
86. Оцінка ефективності і безпеки профілактичних та лікарських препаратів.
87. Пошук доказової інформації. Бази даних. Вибір стратегії пошуку інформації. Джерела доказової інформації.
88. Систематичний огляд та огляд літератури. Мета-аналіз.
89. Кокранівська співдружність. Принципи Кокрановської співдружності.
90. Кокранівська електронна бібліотека.

Розділ 2: Загальна епідеміологія

32. Предмет і задачі епідеміології.
33. Основні етапи розвитку епідеміології (Д. Самойлович, Д.К. Заболотний, Л.В. Громашевський, В.Д. Беляков).
34. Епідемічний процес та його складові.
35. Розділи вчення про епідемічний процес.
36. Рушійні сили епідемічного процесу.
37. Особливості епідемічного процесу при антропонозах та зоонозах. Поняття про сапронози.
38. Кількісні та якісні прояви епідемічного процесу.
39. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань.
40. Осередок інфекційної хвороби. Напрями проведення епідеміологічного обстеження осередку?
41. Чим обумовлюються межі осередку інфекційної хвороби? Наведіть приклади.
42. Мета і завдання епідеміологічного обстеження осередку.
43. Як проводиться виявлення інфекційних хворих і повідомлення про них?
44. КІЗ та його функції.
45. Джерело і резервуар збудників інфекційних хвороб.
46. Хвора людина і носій та їх епідеміологічне значення.
47. Категорії носіїв збудників інфекційних хвороб.
48. Заходи щодо знезараження хворих та носіїв як джерел збудників інфекційних хвороб.
49. Епідеміологічне значення тварин (гризуни, свійські тварини тощо).
50. Поняття про дератизацію, види і методи.
51. Теорія механізму передачі збудників інфекційних хвороб Л.В Громашевського. Визначення механізму передачі, його ланки. Чинники і шляхи передачі збудників інфекційних хвороб.
52. Закони відповідності механізму передачі первинній (епідеміологічній) локалізації збудника в організмі людини.
53. Типи механізмів передачі збудників інфекційних хвороб людини.
54. Епідеміологічне значення членистоногих (комарі, мухи, кліщі, воші, блохи тощо) як переносників збудників інфекційних хвороб. Види і методи дезінсекції.
55. Визначення дезінфекції, її види і методи. Контроль якості дезінфекції.
56. Дезінфекційні камери принципи їх влаштування та призначення.
57. Стерилізація та її етапи, контроль якості.
58. Календар профілактичних щеплень України. Правові аспекти вакцинопрофілактики.
59. Складання плану проведення профілактичних щеплень.
60. Заповнення обліково-звітної документації щодо проведення щеплень.
61. Основні нормативні документи в області епідеміології.
62. Планування протиепідемічних та профілактичних заходів

Розділ 3: Спеціальна епідеміологія

30. Епідеміологічна класифікація інфекційних хвороб.

31. Епідеміологічні особливості групи кишкових інфекцій.
32. Епідеміологічні особливості групи інфекцій дихальних шляхів.
33. Епідеміологічні особливості групи кров'яних інфекцій.
34. Епідеміологічні особливості групи зовнішніх покривів.
35. Епідеміологія та профілактика ВЛІ.
36. Організація санітарної охорони території України від заносу й розповсюдження інфекцій, що мають міжнародне значення.
37. Профілактичні та протиепідемічні заходи щодо найбільш поширених захворювань.
38. COVID-19. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
39. Карантинні заходи щодо особливо небезпечних інфекційних хвороб.
40. Черевний тиф. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
41. Гепатит А. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
42. Шигельози. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
43. Холера. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
44. Поліомієліт. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
45. Грип та інші ГРЗ. Етіологічна структура, епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
46. Дифтерія. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
47. Кір. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
48. Туберкульоз. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
49. Сальмонельози. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
50. Ботулізм. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
51. Менінгококова інфекція та гнійні бактеріальні менінгіти. Етіологічна структура гнійних бактеріальних менінгітів, епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
52. Гепатит В. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
53. Гепатит С. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
54. ВІЛ-інфекція. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
55. Малярія. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
56. Чума. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.
57. Кліщовий енцефаліт. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.

58. Лайм-бореліоз. Епідеміологічні особливості (джерело збудників, фактори і шляхи передачі, прояви епідемічного процесу), профілактичні та протиепідемічні заходи.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

індивідуальні навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) у вигляді усного повідомлення з презентацією результатів ретроспективного епідеміологічного аналізу інфекційної та неінфекційної захворюваності окремої нозоформи з виведенням проявів та закономірностей епідемічного процесу по окремим територіям, певному часу по групам населення та по колективах

Розподіл додаткових балів для студентів у залежності від виду виконаної індивідуальної роботи в 2021 – 2022 н.р.

Вид індивідуальної роботи	Кількість балів
Усний доклад та публікація тез англійською мовою на зарубіжних конференціях	9 - 10
Публікація статті в журналах, які входять до наукометричних баз (Scopus, Web of Science)	9 - 10
Усний доклад та публікація тез російською мовою на зарубіжних конференціях	8 - 9
Усний доклад та публікація тез на конференціях в Україні	7 - 8
Публікація тез англійською мовою на зарубіжних конференціях	7 - 8
Публікація тез російською мовою на зарубіжних конференціях	6 - 7
Публікація тез англійською мовою на конференціях в Україні	5 - 6
Публікація тез українською / російською мовою на конференціях в Україні	4 - 5
Усний доклад з презентацією на конференціях ХНМУ, кафедральних та міжкафедральних конференціях	3 - 4
Сбір та аналіз епідеміологічних даних	1 - 2

3.5. Правила оскарження оцінки

Скарга надається відповідальному за навчально – методичну роботу або завідувачу кафедри, обговорюється на засіданні кафедри, здобувач вищої освіти пропонується складання заліку перед комісією, до складу якої входять завідувач кафедри, завуч кафедри, доцент кафедри та/або викладач академічної групи, комісійно вирішується питання про підсумкову оцінку.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Академічні очікування від здобувачів вищої освіти

Вимоги дисципліни

Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідуватимуть всі практичні заняття та виконають всі розділи самостійної роботи. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувач вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надає на першому практичному занятті.

Під час практичних занять здобувач вищої освіти та здобувач вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача – це абсолютно нормально.

Здобувачі вищої освіти повинні приходити вчасно, не запізнюватися, на заняттях повинні бути вдягнуті у медичний халат, змінне взуття та бахіли не потрібні, верхній одяг залишається в гардеробі.

Заняття в дистанційному режимі проводяться після отримання інформації з відповідного деканату для дотримання протиепідемічного режиму у закладі вищої освіти. Під час проведення заняття у дистанційному режимі здобувачі мають бути вдома (гуртожитку). Якщо здобувач перебуває на робочому місці, на вулиці, в громадському транспорті, інших місцях, він видаляється з заняття і відпрацьовує пропущене заняття згідно наказів ХНМУ «Про організацію освітнього процесу» та «Положення про відпрацювання пропущених занять».

Під час заняття камера має бути включеною весь час.

Використання електронних гаджетів допускається у разі необхідності (як калькулятор або для наочного представлення інформації у вигляді графіків та діаграм), проте дзвінки можна робити тільки під час перерви, пошук вірної відповіді за допомогою гаджетів за допомогою мережі інтернет заборонено.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Здобувач вищої освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від здобувач вищої освіти).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.
- розмовляти по телефону
- використовувати інтернет (телефон) під час відповіді на питання викладача, під час заліку.

Щодо осіб з особливими освітніми потребами – всі здобувачі освіти мають право на отримання знань, в тому числі, якщо в цьому буде потреба, у дистанційному форматі.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни - активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувач вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,

- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувач вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі – оновлений силабус буде розміщено на сайті учебного закладу з приміткою «оновлений».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра епідеміології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук. Зарахування додаткових балів проводиться комісійно за виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) з ретроспективного епідеміологічного аналізу інфекційної захворюваності, та презентації результатів проведених досліджень на науково – практичних конференціях різного рівня (усна доповідь, публікація тез, статті у фахових журналах, постерні доклади). Проте при виявленні плагіату бали будуть анульовано та відніматися.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

(до 10 джерел за останні 5 років, 2-3 з яких міжнародні)

Базова

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012.
2. Виноград Н.О., Васишин З.П., Козак Л.П., Романенко Т.А. Загальна епідеміологія / Навчальний посібник – Київ ВСВ «Медицина», 2010.
3. Флетчер Р., Флетчер С., Вагнер Э. Клиническая эпидемиология. Основы доказательной медицины.- М., 2004. – 347 с.
4. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань // В.М. Лехан, Ю.В. Вороненко, О.П. Максименко та ін. - Д.:АРТ-ПРЕС, 2004.- 184 с.
5. Основы доказовой медицины / за редакцією М.П. Скакун. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2005. - 244 с.

Допоміжна

1. Gary D. Friedman. Primer of epidemiology. 5-th ed. p. McGraw-Hill: Professional, - 2004. – 401 p.
2. www.cdc.gov/.../index.html
3. Путеводитель читателя медицинской литературы. Принципы клинической практики, основанной на доказанном / Под ред. Г.Гайята, Д. Ренни. – М., 2003. – 382 с.
4. Триша Гринхгольд. Основы доказательной медицины. – М., 2004. – 240 с.

5. Европейская база данных «Здоровье для всех», (режим доступа: www.euro.who.int/ru/home).

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=662>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

<http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?>

[option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk](http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

<http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?>

[option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk](http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk)

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx

Гарант освітньої програми

проф. Т.В. Чайченко

Зав. кафедри епідеміології

проф. Т.О. Чумаченко